

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 718

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

datum: 8 mei 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Aankoop energiezuinige toestellen - Kortingsbon

Beschermde klanten hebben recht op een kortingsbon van de netbeheerder ter waarde van 250 euro bij de aankoop van nieuwe energiezuinige toestellen, zoals een wasmachine, droogkast, koelkast of diepvries. De Vlaamse ombudsman signaleert echter verschillende tekortkomingen aan de huidige regeling. Zo moet de kortingsbon aangevraagd worden vóór de aankoop van het toestel en is er een verwerkingstijd van minstens twee weken voor de verzending van de bon naar het adres van de aanvrager. Dit terwijl de beschermde afnemers net een doelgroep vormen die noodgedwongen toestellen gebruiken tot ze effectief stuk gaan. Bijgevolg worden de kortingsbonnen vaak uit voorzorg aangevraagd van zodra men er (opnieuw) recht op heeft, zonder ze later effectief te gebruiken. Een andere hindernis is de verplichting van de rechthebbende om met een geldig attest te bewijzen dat hij of zij recht heeft op het sociaal tarief, terwijl die informatie bekend is bij de netbeheerder. De kortingsbon is bovendien slechts bruikbaar in bepaalde winkels, waardoor het toestel soms niet tegen de meest voordelige prijs kan worden aangeschaft en de korting deels teniet wordt gedaan.

1. Graag een overzicht van de evolutie van het aantal gezinnen dat de voorbije jaren recht had op de kortingsbonnen voor energiezuinige toestellen, het aantal kortingsbonnen dat werd aangevraagd (aantal en bedragen), en het aantal kortingsbonnen dat effectief werd uitbetaald (aantal en bedragen).
2. Indien beschikbaar graag ook de cijfers over het type toestel (wasmachine, droogkast, koelkast of diepvries) waarvoor de bon werd aangevraagd.
3. Indien beschikbaar graag ook de cijfers over de energiebesparing (in kWh en in euro) die met deze maatregel wordt gerealiseerd.
4. Hoe evalueert de minister voorgaande cijfers?
5. Hoe staat de minister tegenover een systeem waarbij rechthebbenden via bv. MijnFluvius of MijnBurgerprofiel automatisch en zonder wachttijd hun kortingsbon kunnen downloaden?
6. Hoe staat de minister tegenover een systeem waarbij rechthebbenden via bv. MijnFluvius of MijnBurgerprofiel hun factuur achteraf kunnen opladen en kort daarna hun korting teruggestort krijgen (bv. indien men om bepaalde redenen de kortingsbon niet op voorhand heeft kunnen aanvragen)?
7. Hoe staat de minister, in afwachting van een automatische toekenning, tegenover het opleggen van een maximale verwerkingstijd aan Fluvius voor de verzending van de bon naar het adres van de aanvrager?

8. Hoe wordt de lijst met deelnemende winkeliers of handelaars samengesteld? Wat is de reden dat de kortingsbon niet overal kan worden gebruikt?

ANTWOORD

op vraag nr. 718 van 8 mei 2023

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

1. Als bijlage een overzicht van het aantal kortingsbonnen dat werd aangevraagd en het aantal dat effectief werd omgeruild, en dit per type toestel. Daarnaast is in de bijlage ook de evolutie van het aantal beschermde afnemers voor elektriciteit opgenomen. Deze cijfers zijn gebaseerd op de sociale statistieken van de VREG. Deze laatste cijfers voor 2022 zijn nog niet beschikbaar, maar zullen half juni worden gepubliceerd.
2. De cijfers over het type toestel zijn vermeld in de eerste tabel in de bijlage.
3. De bijlage bevat ook een raming van de gemiddelde gerealiseerde energiebesparing van de omgeruide kortingsbonnen in euro en in kWh. Voor de berekening werd de huidige prijs per kWh van Q1 aan sociaal tarief gehanteerd, namelijk 0,30 euro. Voor deze raming is het verbruik van de labels van de kortingsbonn vergeleken met het label per toestel dat het hoogste verbruik weerspiegelt. Deze berekening leidde tot een gemiddelde energiebesparing in kWh van 35% voor de wasmachine, 42% voor de koelkast, 64% voor de droogkast en 67% voor de diepvries.
4. Ik evalueer deze cijfers positief. Het aantal verstuurde bonnen in 2022 lag dubbel zo hoog dan in 2021 en drie keer hoger dan in 2020. Het aantal verstuurde bonnen tijdens de eerste drie maanden van 2023 bedraagt reeds een derde van het aantal verstuurde bonnen in 2022. Aangezien de geldigheidstermijn vanaf 1 juli 2022 twee jaar is geworden, kan het aantal gebruikte bonnen nog verder stijgen. Daarnaast heb ik, naar aanleiding van de inperking van het sociaal tarief vanaf 1 juli 2023 een sensibiliseringscampagne opgestart midden mei 2023. Hierbij werd een persbericht verstuurd en communicatiemateriaal verspreid naar verschillende stakeholders (bv. OCMW's, CAW's en Verenigingen Waar Armen het Woord Nemen). De partners kunnen hiermee potentiële aanvragers beter informeren, waardoor het aantal gebruikte kortingsbonnen verder zal verhogen.
5. Ik verwijs hiervoor naar het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 dat vooropstelt om diverse premies inkomensafhankelijk te maken en niet langer gebonden aan een sociaal statuut, wat ook voor de kortingsbonn zal worden toegepast in de loop van 2024. Voor de kortingsbonn is een inkomensgroep (doelgroep 5) bepaald met een inkomensgrens gebaseerd op die van de verhoogde tegemoetkoming in de ziektekosten. Er werd reeds gestart met de ontwikkeling van een online consultatieplatform voor de aanvraag van verschillende premies met een directe toetsing aan het inkomen. Ook voor de kortingsbonn zal de controle op de voorwaarden via het geautomatiseerde consultatieplatform verlopen. Daarnaast wordt door Fluvius bekeken of het afleveren van een digitale kortingsbonn mogelijk is om de behandeltermijn te verkorten en onderzocht of er een link kan gemaakt worden met MijnBurgerprofiel.
6. Ik geef niet de voorkeur aan het werken met het indienen van de factuur, omdat dit voorbij gaat aan de doelstelling van de kortingsbonn, die net wil vermijden dat aanvragers de volledige kostprijs eerst moeten voorschieten. Ik wil ook benadrukken dat aanvragers voor wie de kostprijs na aftrek van de kortingsbonn nog te hoog is, in veel gevallen een aanvraag voor financiële steunverlening kunnen indienen bij hun OCMW, al dan niet met terugbetaling. De OCMW's worden hiervoor gesubsidieerd door de federale overheid vanuit het federale Gas-en Elektriciteitsfonds. Daarnaast kunnen

personen bij OCMW's die daarvoor samenwerken met Saamo terecht voor het huren van energiezuinige toestellen. Dit instrument biedt een aanvulling op de bestaande kortingsbon zodat ook kwetsbare huishoudens, voor wie een aankoop niet mogelijk is, toegang kunnen hebben tot energiezuinige huishoudtoestellen. Concreet kunnen gezinnen energiezuinige toestellen huren voor een periode van 10 jaar aan een gemiddelde prijs van 9 euro per maand. Deze huurformule wordt verder opgeschaald naar heel Vlaanderen. Voor beschermde afnemers wordt de premie van 250 euro ingezet om de maandelijkse huurprijs verder te verlagen.

7. Gezien het aantal aanvragen voor de kortingsbon, naar aanleiding van de sensibiliseringscampagne en de inperking van het sociaal tarief, opnieuw is verhoogd, bedraagt de verwerkingstijd bij Fluvius op dit moment maximaal zes weken. Fluvius heeft actie ondernomen om de doorlooptijd te verlagen door de kortingsbonnen eigenhandig af te drukken en over te stappen naar een frequenter afdrukregime. Indien de wachttijden ondanks deze acties blijven oplopen, zal ik laten onderzoeken of en welke maximale verwerkingstijd opgelegd zou moeten worden.
8. Elke handelaar die de toestellen verkoopt, heeft de mogelijkheid om de kortingsbonnen te aanvaarden. Hiervoor kunnen ze eenvoudig hun handelszaak laten toevoegen op de website. Vandaag zijn reeds 495 handelaars aangesloten. Maar ook wanneer handelaars niet op de website staan, kunnen ze de kortingsbon aanvaarden.

Sommige handelaars wensen de kortingsbon niet te aanvaarden. Fluvius werkt voor de realisatie van de kortingsbon samen met het dienstenbedrijf HighCo Data, dat ook andere kortingsbonnen verwerkt. De langere doorlooptijd tot terugbetaling door deze partner geven de handelaars op als hoofdreden om niet in te stappen in deze maatregel. Bovendien heeft Fluvius onlangs een raamsticker gefinaliseerd met het oog op bijkomende promotie, dewelke zal worden verspreid naar alle handelaars die gekend zijn op de website.

BIJLAGEN

Tabellen:

- [Tabel met aantal aanvragen en goedkeuring per type toestel \(2020-2022\)](#)
- [Tabel met aantal aanvragen en goedkeuring per type toestel \(2023\)](#)
- [Tabel met evolutie van het aantal beschermde afnemers voor elektriciteit in het Vlaams Gewest \(2018-2021\)](#)
- [Tabel met gemiddelde energiebesparing van de omgeruilde kortingsbonnen in kWh \(2020-2023\)](#)
- [Tabel met gemiddelde energiebesparing van de omgeruilde kortingsbonnen in euro \(2020-2023\)](#)